૭૮૬

જલવે હુએં મારેફતકે નીગાહોંકે સામને;
ઘુંગટ ઉલટ દીયા હુવે ઉરૂસે કલામને

ખઝીનએ મારેફત,

યાને

ઇનતેખાબે અઝીઝ.

ઉરદુ ઝબાંનકી ચીદા દરદ આમેઝ ગઝલેં
ગુજરાતી હુરફોમેં

મોઅલ્લીફ
ખાકસાર મુનશી! અબદુલ અઝીઝ કુતુબ
ફેરોશ શાગીરદે હઝરત સોહેલ સુરતી.
મુ. પાનકોરકા નાકા—અહમદઆબાદ.

ધી અમરસિંહજી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ-મસ્કતી કાપડ માર્કેટ-અમદાવાદ.

૭૮૬

બીસમીલ્લા હીરરહમાં નીરરહીમ.

ગઝલે જલાલી.

નજુદા મય તુજસે ન દુરતુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ,
હુય યે કુરબો વસલકી ગુફતગુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ;
કભી દરદે આહકી બેકલી કભીયે ફુગાં હુયકે બાંચલી,
કભી હાય હુય કભી શોરેહુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.
કભી કુમકા શોર સુના ઉઠા કભી લનતરાની કીદી નીદા,
કભીકી અલસતકી ગુફતગુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ;
કભી રબ્બે અરેનીથી તુરપર કભી રહમતં થી ઝુહુરપર,
કભીથી કલીમસે ગુફતગુ તેરી શાન જલ્લે જલાલુહુ.
કભી હેરમે કભી કાબેમે કભી અરશપર કભી ફરશપર,
હે તેરા ઝુહુર હુય તુકીતુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ;
બનું જીસસે મસતે અલસત મય રહું નેસતીસેં જો મસત મેં
વો પીલા શરાબ કરમસે તુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.
હુઇ દુર ફીકરે બાઇદ સબ કહા નહનો અકરબ તુને જબ;
તો પુકાર ઉઠીયે રગે ગુલુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ;
કભી લુતફ શેખપે દમબદમ કભી ઓર હમનકી તરફ કરમ;
કભી હોનો બાર હુએ કુબકુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.
યે તેરા જલાલીયે મુબતીલા કરે કયા ગીલા તેરે હીજરકા,
ઉતર આયા અરશસે દીલમેં તુ તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.

ગઝલે અકબર.

કહાં લે જાઉ દીલ દોનો જહાં મેં ઇસકી મુશ્કીલ હય,
ઇધર પરીયોંકા મજમા હય ઉધર હુરોકી મેહફીલ હય;
ઇલાહી કયસી કયસી સુરતે તુને બનાઇ હઐં,
હરએક સુરત કલેજેસે લગા લેનેકે કાબીલ હય.
હઝારો દીલ મસલ કર પાઉસે ઠુકરાકે યું બોલે,
લો પેહછાનો તુમ્હારા ઇન દીલોંમે કોનસા દીલ હય;
મેરી તુરબતપે એક ઠોકર લગાઇ ઓર યેફરમાયા,
ફીયા મત આંગઇ ઉઠસોને વાલે કયસા ગાફીલ હય.
મેરા દીલ લેકે શીશે કીતરેહ પથથરપે દે પટકા,
મેં કેહતા રેહગયા ઝાલીમ મેરા દીલ હય મેરા દીલહય;
લગાતા હય યે છુરીયાં કોનસાનાં ઝુકબદન કાફીર,
કે બીસમીલ્લાહ બીસમીલ્લાહ શોરે ઝખમે બીસમીલ હય.
સુવાલે બોસાપર કયું ઝીડકીયાં દેતે હો અકબરકો,
ફુલા તનહર કલામુલ્લાહમે અઝબેહરે સાઇલ હય;

ગઝલ.

ઇલાજે દરદે દીલ તુમસે મસીહા હો નહી સકતા,
તુમ અછ કર નહી સકતે મય અછછા હો નહી સકતા;
અભી મરજાઉગા જીનેકે તાને ફીરન તુમ દેના,
યે તાને વો સુને જીસસે કે અયસા હો નહી સકતા.
તુમેં ચાહું તુમ્હારે ચાહને વાલોંકો ભીચાહું,
મેરા દીલ ફેરદો મુજસે યે ઝગડા હો નહી શકતા;
દમેં આખીર મેરી બાલીંપે મજમા હય હસીનોકા,
નઆના અયકઝા ઇસ વકત પરદા હો નહી સકતા.
જો તુમ ચાહો વોહો જાએ યે હય અલ્લાહકી કુદરત,
જો મય ચાહું તો ફરમાઓ કે અયસા હો નહીં સકતા;

ગઝલે જલાલી.

ફનાંકા જામ અયસાકી મય પીપીલું તુ ભરભરદે,
બકાકી મયસે આંખેં મીસલે નરગીસ મસત કરકરદે;
નીરાલા હય તુ અય મવલા નીરાલી હુએં તેરી શાનેં,
કીસીકો ખાક કીઢેરી કીસીકો સંગગે મરમરદે.
ખુરા કે શાહુને મેરા જમે ચેકી હુઆ હકસે,
અતાકર દો કદમ આ વાઝ ચલને મેં જો ફરફરદે;
ઈલાહી રવઝએ ખયરૂલ વશપર જબ મેં જા પોંહચું,
બરંગગે ગરદીશે ગરદું ન ગરદીશ મુજકો સર સરદે;
કહા જીબ રીલસે હકને દમેં મીલાદે પયગમબર,
મેરે મહબુબકી આમદકાતુ પયગામ ઘરઘરદે.
સદાયે આ રહીહય દમ બદમ હુકે બીયા બાંસે,
અજલ કબરોંમેં લાશેં મરને વાલોંકી તુ ઘરઘરદે;
જલાલી હય અજબ ઉશકાદીરે કઇયુમકી કુદરત
કીસીકો તાજે સુલતાની કીસીકો ભીકદર દરદે;

ગઝલે અમીર.

ફનાં કયસી બકા કયસી જબ ઉસકે આશનાં ઠેરે,
કભી ઈસઘરમે આઠેરે કભી ઉસ ઘરમે જા ઠેરે;
મોહમદ મુસતફાકો હઝરતે યુસુફસે કયાની સબત,
વો મતલુબે ઝુલે ખાથે યે મહબુબે ખુદા ઠેરે.
ફનાં ફીલ્લા હજબ હમ હો ગએ તો બસહમી હમથે,
કભી બનદે બને અપને કભી બનદે ખુદા ઠેરે;
હકીકત ખોલદું આઇનએ વેહદતને દોનોંકી,
નતુમ હમસે જુદા ઠેરે નહમ તુમસે જુદા ઠેરે.
વહાં એક બે નીયાઝી ઓર યહાં લાખો તમનનાંએં,
વોલા પરવા સરાસર હમ સરાપા મુદદુઆ ઠેરે;
સફે આરાસતા હોને લગી જબ એહલે મેહશરકી,
જમાકર એક ટુકડા હસરતોકા હમ જુદા ઠેરે.

અમીર આયા જો વકતે બદ તો સબને રાહલી અપની,
હજારો સેંકડોં મેં રનજો ગમદો આશનાં ઠેરે;

ગઝલે હસન;

કોઇ જાકર રસુલે પાકસે મેરી ખબર કરદે,
ગમેં ફુરકત નહી ઉઠતા હય પથ્થરકા જીગર કરદે;
હમારી યે શબે ફુરકત ઇલાહી હોગી કબ આખીર,
બોહોત બેચેન દીલ હય યા ખુદા જલદી સહર કરદે.
શફીન શાહે મદીનાં જલ્દ અબ હમકો તલબ કરલેં
હમારી આહમે ખાલીક અગર પયદા અસર કરદે.
મેં ઝાડુ અપની પલકોં સે ખુદાયા ખાક ગલીયોંકી,
મદીને મેં કહી મેરા ઇલાહી તુ ગુઝર કરદે.
અતાકી હય મોહમદકો ઇલાહી તુને સબતાકત,
અગર ઝરરે કો ચાહે પલમે વો રશ્કે કમર કરદે.
હસન જાઓ મદીને કો અભી પલ ભરમેં અયદાવર,
હમારે હાલ પર ભીલુતફ સે એકદમ નઝર કરદે.

ગજલે ઝાકીર.

ઇધર દીલમેં તરાઝુ ઉનકે પયકાં હોતે જાતે હુએં.
ઇધરપુરે દીલે આશીકકે અરમાં હોતે જાતે હુએં
મીલીહય ઇસકદર લઝઝત મેરી જાં શોરે ઉલફતકી,
કે અબ હરઝખમપર ખાલી નમકદાં હોતે જાતે હુએં.
મેં સદકે આજકલ કીસમત બદલ જાને કોહય શાયદ,
વફાઓં કે કીસીસે એહદો પયમાં હોતે જાતે હુએં.
ગરે બાંધજીયાં હોતાહય દામનપુરઝે પુરઝે હુએં,
બહાર આને કો હય વેહશતકે સામાં હોતે જાતે હુએં.
યે કીસકા અકસે રૂખ દીલમેં ઉતર આયા શબે હીજરાં,
હમારે દાગે દીલ મેહરે દરખશાં હોતે જાતે હુએં.
ઇલાહી આજ નીકલા હય કીધરસે ચાંદ ગરદું પર,
શીકાયતપર હમારી વો પરેશાં હોતે જાતે હુએં.

ભલા કયા કદરે કીમત ગવહરે મઝમુંકી હો ઞાકીર,
સુખનવર કોડીયોં કે મોલ અરઝાં હોતે જાતે હએં.

ગઝલે આસીફ

અગર હો ઇમતેહાં દેખે નીગાહે યાર કય સીહય,
નહી માલુમ વો કસતી હુઇ તલવાર કય સીહય.
મુજેહ કીસ વેહમમેં ડાલાહયયે ગુફતાર કય સીહય,
લબોં પરમુસકુરા હટ સીદમેં ઇકરાર કય સીહય.
સુરાતે હએં જો અપની જાન અયકાતીલવો કયા જાને,
તેરી ખીચતી ચમકતી કાટતી તલવાર કય સીહય.
લીયે હએં દોહીબોસે મયને ઇસપર કયું બીગડતે હો,
યે દેખો સુરખ હોકર ઞીનતે રૂખસાર કય સીહય.
મુજીસે ચાહતે હએં દાદઇસકી વોયે ફરમાકર,
કહો ઇનસાફસે તુમ સોહબતે અગીયાર કય સીહય.
નઝાકતકે બહુને સે તો મુજતક આ નહી સકતે,
મેરી આંખોં મેં તુમ ફીરતે હોયે રફતાર કય સીહય.
ગીરી પડતી હએં આંહે ઠોકરે ખાતી હએં ફરીયાદે,
યે રાહે આસમે બાલા ભીનાં હમવાર કય સીહય.
ઉસે આસીફ કાગમહય ઓર આસીફકો યે બેતાબી,
હરેકસે પુછતા હય હાલતે ગમખાર કય સીહય.

ગજલે શાઇર

યે કયસે બાલ બીખરે હએં સે કયું સુરત બની ગમકી,
તુમ્હારે દુસમનોં કો કયા પડીથી મેરે માતમકી.
પસે પરદા ભીતો મોહલત નહી મીલતી કોઇ દમકી,
નીગાહે યારકી બીજલી ઇધર તડપી ઉધર ચમકી.
જીગરમેં દરદહય દીલમુઝતરીબહય જાન બેકલહય,
મુજેહ ઇસઐ ખુદીમેં ભીખબરહય અપને આલમકી.
બસ અબ દેખા નહી જાતા હમારા દમ ઉલઝતા હય,
શરારત દેખ લીજે આપ અપની ઝુલ્ફે પુરખ મકી;

ઉદુ જીસતરહ તુમકો દેખાતા હય હમ સમજ તે હુએં,
છીપાવો લાખ તુમ છીપતી નહી હય આંખ મેહરમકી.
નઝર મીલતે હી વો સાગીર પીલાએ વાહ કયાં કે હનાં,
છકા બેઠાં હું કબસે ખેર હો સાકી તેરે દમકી;
તુમ્હે ભી કુછ ખબર હય કયા ગુઝરતી હય ગરીબોંપર,
યહાં તો આ હશે ફુરસત નહી મીલતી કોઇ દમકી.
મઝા ઇસમેં હી મીલતા હય નમક છીડકો નમક છીડકો,
કસમ લેલો નહી આદત મેરે ઝખમોં કો મરહમકી;
કહી ભુલે સે મયને છુલીયા થા આગઇ શામત,
ઇસીપર બલપડા હય કયું હમારી ઝુલફ બરહમકી.
કહાં જાનાં હય શમ થમ કર ચલો ઇતની ભી કયા જલદી,
તુમી તુમ હો ખુદા રખ્ખે નઝર પડતી હય આલમકી;
વો રોયા શરમે ઇસ યાં સે કીયા મતપર કીયા મતથી,
દીખાદી શાન અશ્કોને મેરે દામાંને મરીયમકી.
કોઇ અયસા હો આઇનાં કે જીસમેં તુ નઝર આએ,
ઝમાને ભરકા ઝુટા કયા હકીકત સાગીરે જમકી;
ઘટા એં દેખકર બેતાબ હય બે ચેન હય શાઇર,
તેરે કુરબાન ઓ મુતરીબ સુનાદે કોઇ મોસમકી.

ગઝલે રોશન

ઝમાનાં છાનમા રાહે યે દુન્યાં દેખી ભાલી હય,
ન કોઇ હય ખુશી ખુરર મન કોઇ ગમસે ખાલી હય;
ઝમાનાં તુજપે મરતા હય ઝમાંના તેરા સયદા હય,
ખુદાને શકલ તેરી નુરકે સાંચે મેં ઢાલી હય.
કીસીકી કમસીની કેહતી હે મુજસે દેખતા કયા હય,
અભી થમ જા ઝરા દમ લે કીયામત હોને વાલી હય;
કીસીકે દીલકો છીનાં હય કોસીકે દીનો ઇમાં કો,
તેરી જો બાત હય ઝાલીમ ઝમાને સે નીરાલી હય.

ઉહુસે તુમ નહી મીલતે મુજેહ કયું કર યંકી આએ,
ઉસીકે કેહને સુનને સે છુરી મુજપર નીકાલી હય;
કીસીકી ઝુલફે નાંગન છેડકર મય હાત મલતા હું,
કઝા ગોંયાન આઇથી ઝગર દસતી ખુલાલી હય.
કભી વાદે પે આએ હો તો દીલમેં યાદ કર લીજે,
દીલે રોશનકી કીસદીન આપને હસરત નીકાલી હય;

ગઝલે જલાલી.

સાફ મય હક બાત કે હદું કયા નઝર આયા મુજેહ,
શીશએ દીલમેં તેરા જલવા નઝર આયા મુઝે ;
કયા કલીસા કયા હરમ કયા ખુલ્દ કયા અરસે બરીં.
જીસ તરફ દેખા તેરા જલવા નઝર આયા મુજેહ,
કયા કરમ કયા ફેઝ તેરા હય કે મોજે લુતફસે;
હર તરફ રેહમતકા એક દરીયા નઝર આયા મુજેહ,
કે હરહી હય ખીલવતે દીલસે યે પુતલી આંખકી.
તુજમેં આજ એક તુરકા પુતલા નઝર આયા મુજેહ,
નામકો મય બન ગયા એક આરીફે કામીલ મગર;
દારે ફાનીકા ન ભેદ અસલા નઝર આયા મુજેહ,
તુજમેં અયસી તાબ હય અય બાદશાહે લમયઝલ.
માહતાબ આગે તેરે ઝરરા નઝર આયા મુજેહ,
ઝાહેદા શાને અહદ ઓર શાને અહમદ એક હય;
હાં ફકત એક મીમકા પરદા નઝર આયા મુજેહ,
ઉઠ ગએ સા તોં ફલક કે પરદે જીસદમ આંખસે.
દીલકે પરદે મેં તુંબે પરદા નઝર આયા મુજેહ,
જીસ તજલ્લીપર હુવે બેહોશ મુસા તુરપર;
અય જલાલી દીલમેં વો જલવા નઝર આયા મુજેહ,

ગઝલે દાગ

યા ખાજા મોઇનુદ્દીન ચીસ્તી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ,
યા વાકીફે રાઝે ખફીયો જલી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ;

આગાહા મેરે હાલ સે તુમ ગુમ કરદા ખીરદ હું હોશમેં ગુમ,
દુશ્મન હુએં પએ આઝાર દહી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ.
ફરીયાદ તુમીસે હય મેરી તકલીફ સહી કયસી કયસી,
હો દાદ તલબકી દાદ રસી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ;
સું અયશો તરબને ફેર લીયા દીન રાતકે ગમને ઘેર લીયા,
સબ દુર હોં મેરે રનજે દીલી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ
સીનાં હો મેરા ખુમ ખાનએ ઇશક દીલ ઓર જીગર પરવાનએ ઇશ્ક
અય આશીકે ઝારે ખુદાઓ નબી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ;
લાઇ હય મુજેહ ઉમમીદે કરમ ઇસ ખાકકી ઇસ દરકી હય કસમ,
આયા હું પએ હાજત તલબી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ.
કયા મેરી ઝબાં કયા મેરા બયાં મય હેચ મનદાં તુમપર કુરબાં,
કેહતે હુએં મલક ભી તુમકો યેહી સુલતાનુલ હીનદ ગરીબ નવાઝ;
યે દાંગ કહાંતક રનજ સહે તુમસે ન કહે તો કીસસે કહે,
તુમ આલે નબી અવલાદે અલી સુલતાનુ લહીનદ ગરીબ નવાઝ.

ગઝલે મુસતફા.

કરૂં કીસ ઝબાંસે તેરી સનાં તેરી શાન જલ્લા જલાલુહુ,
બહમા સીફત હય તુ અય ખુદા તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ;
કોઇ હોવે તેરા શરીક કયા તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ,
યેહી લમ યલીદસે મુજેહ ખુલા તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ;
કહી તેરા નામ કલીમ હય કહી તુજસે માહદોનીમ હય,
કહી હે તું યુસુફે મેહલીકા તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.
કભી રીનદકા તુ રફીક હય કભી શેખ કાતુ શફીક હય,
કભી કુદ સાયેમેં તેરા પતા તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.
જો બુતોંકે રૂખપે યે નુર હય તેરા અદનાં સાયે ઝુહુર હય,
યે તો એક તેરા હે મોજીઝા તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.
તેરી સ્કલ સુરતે આદમી તેરી સનઆ ખીલકતે આદમી,
હે તુજીસે સબકો તો વાસતા તેરી શાન જલ્લ જલાલુહુ.

કોઇ કેહતા હય તુજે ય સરબી કોઇ નામ લેતા હય અહમદી.
કહી તુ ખુદા કહી મુસતફા તેરી શાન જલ્લા જલાલુહુ.

ગઝલે જલાલી.

રસુલુલ્લાહકે રવઝેપે જો મેહમાન હોતે હએં,
તસદદુક ઉનપે હુરેં ઓર મલક કુરબાંન હોતે હએં.
નઝર આતી હે રોયામેં નુબુવતકી ઝીયા જીનકો,
વોશાને અમબીયાઇ દેખકર હયરાંન હોતે હએં.
વો લે લેતે હએં મરતેહી ખુદાસે ગુલસ્ને જન્નત,
અઝલસે જો કે મોમીન સાહી બેઇમાંન હોતે હએં.
હઝારોં હએં તસદદુક ઉસ શાહનશાહે રીસાલત પર,
હમી કયા એક નીશલે આપપર કુરબાન હોતે હએં.
હમેં બસનેદે અય શોકે અદમ અબ અપની બસતીમેં,
કે બસતી છોડકર હમ બે સરો સામાન હોતે હએં.
સ્બે મેરાજ થાયે અરશીયોંમેં શોરો ગુલબરપા,
અહદકે આજ અહમદ અરશપર મેહમાંન હોતે હએં.
ગમેં આલે નબીમેં જીનકે દીલ રોતે હએં ઓર આંખેં,
જલાલી ઉનકે નાલોંસે બપા તુફાન હોતે હએં.

ગઝલે નાંમાલુમ.

સીતમસે બાઝ આઝાલીમ કીયામત હોનેવાલી હય,
બપેશે દાવરે મેહશર અદાલત હોનેવાલી હય;
હમારે ઇસ્કકી દુનયાંમેં શોહરત હોનેવાલી હય,
કીસી માશુક કમસીનકી શરારત હોનેવાલી હય.
કીસીકે હુસને રોઝ અફઝુંકી શોહરત હોનેવાલી હય,
સભલ બયઠો નઝર બાઝો કીયામત હોનેવાલી હય;
ખદંગે નાઝકા મુસ્તાક દીલભી હય જીગરભી હય,
સીતમ યે હય કે દોનોમેં રોકાબત હોનેવાલી હય;
નહુ કશકર ચલો હર હર કદમ પરઅયસી શોખી સે,
તુંમ્હારી ચાલસે બરપાં કીયામત હોનેવાલી હય.

લીયે શમશીરે બુરરાં આજ વો મકતલમેં આતે હુએં,
મુબારકબાદ મુસ્તાકો શહાદત હોનેવાલી હય.

ગઝલે અમીર.

સુફીયોંમેં હું નરીનદોં મેં ન મય ખારોંમે હું;
અય બુતો બનદા ખુદાકા હું ગુનેહગારોંમેં હું.
યે તો મય કયુંકર કહું તેરે ખરીદારોં મેં હું,
તુ સરાપાનાંઝ હય મય નાંઝ બરદારોં મે હું;
જાનપર સદમા જીગરમેં દરદ દીલકા હાલઝાર,
ઘરકા ઘર બીમાર કીસ કીસકે પરસતારોં મેં હું.
તુમેરે જુરમોંકો બખશે યા ન બખશે ઇખ્તેયાર,
મય બહર સુરત તેરા બનદા ગુનેહગારોં મેં હું;
છેડ દેખો મેરી મઇયત પર જો આએ યે કહા,
તુમ વફાદારોમેં હો યા મય વફાદારોં મેં હું.
કીસ તરા ફરીયાદ કરતે હુએં બતા દો કાયદા,
અય અસીરાંને કફસ મય નવ ગીરફ્તારોં મેં હું;
વો કરીશમેં શાને રેહમતને દીખાએ રોઝે હશર,
ચીંખ ઉઠા હર બે ગુનાં મયભી ગુનેહગારોંમેં હું.
હાયરે ગફલત નહીં હય આજતક અપની ખબર,
કોન હય મતલુબ મય કીસકે તલબગારોં મેં હું;
બે ગુનાં હોં મેં ચલા ઝાહીદ જો ઉસકો ઢુંડને,
મગ ફીરત બોલી ઇધર આ મય ગુનેહગારોં મેં હું.
નાંતવાની સેહે તાકત નાંઝ ઉઠાનેકી કહાં,
કેહસકું કયુંકર મેં તેરે નાંઝ બરદારોંમેં હું;
ફુલમય ફુલોંમેં હું કાંટા હું કાંટોમેં અમીર,
યાર મેં યારોંમેં હું અઇયાર અઇયારોંમેં હું.

ગઝલે જલાલ.

ઉનકા ઉધર ન આનાં ગમઝે ઇધર અજલકે
ઓર અપની શબ ગુઝારી વો કરવટેં બદલકે;

સીનેકી કુછ ખબર લો બયઠો ઝરા સંભલ કે,
દેખો કહાં દુપટટા પોંહચા કહાંસે ઢલકે;
અંગડાઇયાં કીસીકી કયા ઇસકો યાદ આઇ,
દીલ રેહ ગયા હમારા દો હાત કયું ઉછલકે;
વો શોખ વસલકી શબ મન મનકે મુજસે રૂઠા,
બીગડા હુવા મુકદદર બીગડા સંભલ સંભલ કે;
સોકર ઉઠેહો તુમ કયા એક હશરસાહય બરપા,
ફીતનાંયે કયસા જાગા દેખો તો આંખે મલકે;
શોક ઉસકે દેખનેકા સીનેસે લોહી નીકલા,
બદરાહ હો ગયા દીલ આંખોકે સાથ ચલકે;
તોબા કાહય જલાલ અબ અલ્લાહ હી નગેહબાં,
શીશે હુવે લબાલબ જામેં શરાબ છલકે;

ગઝલે અનસર.

તેરે હીજરમેં મેરે મુસતફા નહી દીલકો મેરે કરારહય,
મુજેહ સ્કલ અપની દીખાદે તુ મેરી જાન તુજપે નીસારહય;
નહી નેકી મુજસે હુઇ ઝરા મય હમેંશા કરતા રહા ખતા.
મેરે કાર બીગડે તુદે બના તુશફીયે રોઝે શુમારહય,
તુજેહ ખલક કરતા નગર ખુદાન ખુદાઇ હોતી અયાંઝરા;
યેઝુ હુરહય તેરી ઝાતકા તેરે દમકી સબયે બહારહય.
મેરી તુજસે હય યેહી ઇલતીજા મુજેહ અપને રોઝે પેલે બુલા,
મેરા દીલ યહાં હય તડપ રહા મેરી જાન ઝારો નઝાર હય;
મેરા દીલ તુજીમેં લગાહય બસ નહી ઓર મુજકો હય કુછહવસ,
ઝરા દે દીખા રૂખે પુરઝીયા યેહી કે હતા અનસરે ઝારહય.

ગઝલે રશીદ.

ન નમાઝ આતીહય મુજકો ન દુઆ આતીહય,
યા મોહમદકી મગર દીલસે સદા આતીહય;
દીલકે નાંસુરકો મેરે ન લગાઓ મરહમ.
ઇસ દરીચોંસે મદીનેકી હવા આતીહય,

હુએં વો શયતાંન જો મુનકીરહુએં શફાઅતકે તેરે;
જીનકો ઇમાં નહી કબ ઉનકો હયા આતીહય.
હુકમ કરતેહુએં યેહી વોકે પડે જાવદુરૂદ,
જીનકો બીમારીયે ઇસીયાંકી દવા આતીહય;
શુકર અલ્લાહકે મેરા શેરહુએ મકબુલ રશીદ,
કયું ગઝલ સુન્નેકો એક ખલકે ખુદા આતીહય.

ગઝલે નાંદીર.

હયાને અપનાં નકશા જબકે ચસ્મેં યારપર ખીંચા,
તહઇયુરને મુરકકા નરગીસે બીમારપર ખીંચા.
લગાલેતે ગલેસે વસલમેં હમ તુજકો અયજાંનાં,
બડાયા હાતથા લેકીન તેરી તકરારપર ખીંચા.
શબાબ આતેહી ઉનકા રાઝ પોશીદા હુવા ઝાહીર,
ખતે ગુલઝારકો ખાલીકને ઇસરૂખસારપર ખીંચા.
હર એક બુતખાનાં જાને કયું ન અપને ખાનએ દીલકો,
તેરી તસવીરકો જાનાં દરો દીવારપર ખીંચા.
હુવા આલમ તહઇયુરકા બને તસવીરકે માંનીનદ,
મેરી બેતાબીયે દીલને યે નકશા યારપર ખીંચા.
ઇશારા અબરૂએ ખમદારકા તેરી હી કાફીથા,
ભલા કીસવાસતે ખનજરકો મુજગમ ખારપર ખીંચા.
બોહોત રખ્ખાહય ઇસનાંદીરકો તુમને ખીંચાતા નીમેં,
ગુનાં કયાહય કીયા હમને જો હમકો દારપર ખીંચા.

ગઝલે નાંમાલુમ.

નીગાહે યાર બદમ સતીમેંભી હુંશીયાર કયસીહય,
મેરા દીલ છીન લેનેકે લીયે તઇયાર કયસીહય;
અદાસે ફેરકર ખનજર ગલેપે યું લગે કેહને,
શહીદે નાંઝ બતલાઓ કે ઇસમેં ધાર કયસીહય;
જીગરમેં ચીબ ગઇ પેહલુમેં ખટકી દીલમેં જા ઉતરી,
ગઝબકી ચુલબુલી ચનચલ નીગાહે યાર કયસીહય;

અભી નીકલા હયદમ ઠેહરો કીસીસે મીલતો લેને દો,
અભીસે લેકે ચલનેકોયે મારામાર કયસીહય.
હમીકો ઝીબહ કરતે હઊં હમીસે હસકે કેહતે હઐં,
ઝરાઇતનાં તો બતલાઓ મેરી તલવાર કયસીહય;
કઝાભી સદકે હોતીહય નીગાહે તીરે કાતીલકે,
શહાદત સર કટાનેકે લીયે તઇયાર કયસીહય.

ગઝલે મહઝું.

વો જું જું ખીચતે જાતે હઐં મોહબ્બત બડતી જાતીહય,
શબે વસલત ઘટી જાતીહય હસરત બડતી જાતીહય;
કોઇ પુછે મેરે દીલસે ફીરાકે યાર કયસાહય,
શબે હીજરાંકે ગમસે અબતો વેહશત બડતી જાતીહય.
દીલેનાં શાદ દેખા ઓરતુ એ સેપે માઇલહો,
ઉદુસે આજકલ ઉંસકી મોહબ્બત બડતી જાતી હય,
મુજે યે બાદ મુદત તકે હુવા હય મરત બાહાં સીલ.
ખુદા રખ્ખે જુનુકો મેરી શોહરત બડતી જાતી હય,
તુજે યે ભી ખબર હય વસલકી શબ છોટી હોતી હય.
સીતમ ગર કયું તેરે દીલમેં શરારત બડતી જાતી હય,
ઇલાહી કયા સબબ હય મુનસીફી કયું ઉઠ ગઇ યે કયા.
સીતમ ગારોંકી દુનયાં મેં હુકુમત બડતી જાતી હય;
ચલા હય જાનીબે સેહરા કો નીકલા ફીર કદમ ઘરસે.
લો દેખો ફીર દીલે મહઝુંકી વેહશત બડતી જાતી હય,

ગઝલે શોહેલ.

બુતોં કો દે દીયા દીલ યાઇલાહીમેં ઓહોત ચુકા,
મગરફીર ભીયે કેહતા હું કે મેં ઉલફતકા હું ભુકા;
દીલાતા રશ્કહય પરીયોં કો બાઝુ ઉસ પરીરૂકા,
સુલય માંસે લીખાનાં ચાહીયે તાવીઝ બાઝુકા.
સબે મેહતા બહે સાકી હે મય હે સેહને ગુલશનહે,
કોયામત હય ન હોનાં એસે જલસે મેં વો મેહરૂકા

ગઝબ હે લેકે અંગડાઇ મેરે પેહલુસે ઉઠ જાનાં,
ખડાયા દરદ પેહલુ મેં હંસી પેહલુને પેહલુકા.
નઝર મીલતે હી શયદાઇ બને જાતે હુએં સોદાઇ,
અસર હે તેરી આંખો મેં સીતમ ઇજાદ જાદુકા;
મોહબ્બત ઉસબુતે કાફીરકી ઘર કરને લગી દીલમેં
ગુઝર હોને લગાહે ખાનએ કાબે મેં હીનદુકા.
ગમેં દીલબરને વો છાઇ ઉદાસી અય સો હેલ આકર,
હમારા ગોશએ ખીલવત નહી મયદાં નહે હુકા;

ગઝલે એજાઝ

નીગાહે મસત ઉસ ઝાલી મકી જીસ પર વાર કરતી હય,
ગઝ બકી બે ખુદો છાતી હય ઓર સર શાર કરતી હય.
તેરી શમ શીરે અબરૂમે ગઝબ ઢાયા ઝમાને મેં,
વો કતલે આમ કરતી હય જીધરકો વાર કરતી હય.
ન બયઠો પાસ ગેરોં કે હમારે સામને દેખો,
હમેં યે બાત અય ઝાલીમ બોહોત બેઝાર કરતી હય.
બોહોત સી હમને દેખીહે ઝમાનેકી કુસું સાઝી,
નહી દેખી મગર એસી જો ચશમેં યાર કરતી હય.
ઇશારા હય યે ગીઝગાંકા કે હમ તુમકો ન છોડેગે,
ઇધર અબરૂ ભી તન. તન કર હમી પર વાર કરતી હય.
તુમ્હારે ઇસ્કને હમકો બોહોત બદનામ કરડાલા,
કે રૂસવા હમકો એક ખલકત સરેબાઝાર કરતી હય;
હુવા અબ તો યકીં એજાઝ તુમકો વસલે જાંનાંકા,
સરે મેહફીલ નીગાહે યારજબ ઇકરાર કરતી હય.

ગઝલે હુસન

દરે દોલતપે આનેકી ઇજાઝત કયું નહી મીલતી,
ગરીબોં કો ઇનાંયત સે ઝીયારત કયું નહી મીલતી;
તુમ્હારી શકલયું તો દેખને કો દેખ લે તે હુએં,
મગર મીલનેકી તુમસે કોઇ સુરત કયું નહી મીલતી;

અગર વો સીમતન તાલીબ હે એહલે ઝરસે મીલનેકા.
ખુદાયા મુજકો દુનયાં ભરકી દોલત કયું નહી મીલતી,
સીતમ હે ગેરસે મીલતે હુએં હોકર બે તકલલુફ વો;
મેરે દીલસે મગર ઉનકી તબીયત કયું નહી મીલતી,

ગજલે દાગ.

યે લુતફે ઝોહદો રીનદી હય કે હરફીર કે મેં શામીલ હું.
કોઇ દીન ઇનમેં શામીલ હું કોઇ દીન ઉનમેં સામીલ હું
વો મેં ઇસ બઝમેં હસતી મેં અઝીઝે એહલે મેહફીલ હું;
હઝારોં જાંનકી એક જાં હઝારોં દીલકા એક દીલ હું,
ઝઇફીપર જનાબે ખાંદરકી કયારે હમ આતા હય.
વોજીસ મનઝીલ મેં હુએં મેં ઉનસે આગે ચનદ મનઝીલ હું,
સુકુ બદતર હે મેરા બે કરારી ઉસસે ભી બદતર;
ઠહર નેકે લીયે હસરત તડપને કે લીયે દીલહું,
નીગાહે શોક નેકી અરઝેં હાજત વો ભી ડર ડર કર,
કભી મંગા નહી અપની ઝબાંસે મેં વો સાયલહું.
મુજેહ સારી બલાએં હોજરકી શબ દેખની હોંગી,
જગાદે ચુટકી લેકર દરદે દીલજીસ વક્ત ગાફીલ હું.
વહાં અય ઝાહીદ અયસે આદમોંકી કયા બસર હોગી,
નજનનત મેરે કાબીલ હે નમેં જન્નત કે કાબીલ હું.
કરે તુ પાગ જોતાં અપને હાતોં સે જો વેહશીકો,
જીનુ કો ભી યે સવદા હો કે પાગનદે સીલાસીલ હું.
કભી મેરી રવાંની હય કભી ઉફતાદ ગી મેરી,
કહી મેં આબે દરીયા હું કહી મેં ખાકે સાહીલ હું.
નકર અય ચારાગરનાં હકકા સુરકા ઝેહર દેનેમે,
જો મરનેકે નહી કાબીલતો કયાજીનેકે કાબીલહું;
ઝમાનાં કયા સતાએ ગાફલક આઝાર કયાદેગા,
મુસીબત ઇસસે બડકર ઓર કયા હોગી કે બે દીલહું.

તેરા કુચા અગર ફીરદોસહે તુજકો મુબારીકહો,
મુજેહ કયા ફાયદા કયું જીતેજી જન્નતમેં દાખીલહું;
ખુદાકી મેહરહય શાહે દકનકી મેહરબાની હય,
કે મય આરામસે ખુશ હાલ હું અયદાગ ખુશ દીલહું.

ગઝલે જલીલ.

કયામત હે ઉનકા ઇધર દેખલેનાં,
કરેંગે ચુહી દીલમેં ઘરદેખલેનાં;
મુબારીક તુમેં બાંધનાં તેગોખ નજર,
મગર પેહેલે અપની કમર દેખલેનાં.
વો ખીલવતકા આલમ વોગેરોં કાધડકા,
ઇધર દેખલેનાં ઉધર દેખલેનાં;
કહું કયા દીખાએગી કયા તેરી રૂખસત,
જો કુચ હોગા વકતે સહર દેખલેનાં.
સુનાંતાહે પરદેસે કયા લનતરાની,
નીકલકર હમારો નઝર દેખલેનાં;
ઇબાદત કહો દીલકી તસકીન સમઝો,
શબીહ ઉસકી શામો સહર દેખલેનાં.
મઝે લેંગે હમ દેખકર તેરી આંખેં,
ઉનેહ ખુબતુનામાબર દેખલેનાં;
યે કેહતા નહી મય ઉદુકો ન દેખો,
મુજે હભી તુમ ઉસદમ મગર દેખલેનાં.
વો આંખેં લડાનેકો હએં આશી કોસે,
જલીલ આજ અપનાંજી ગર દેખલેનાં.

ગલે જલાલ.

કયું કીસીકી જુસત જુકો દીલગયા,
ખોએ જાનેકે સીવા કયા મીલગયા;
આહે મજનુથી કે આંધીથી કોઇ;
કોસો ઉડકર પરદએ મહમીલ ગયા.

નાંલાવાંહે થામલેં બુત સુનકે દીલ,
ક્યા અગર અરશે ઇલાહી હીલગયા;
ક્યું ન પોંહુચા બામતક ઉસમાહકે,
નાંલા શાયદ આસમાંસે મીલગયા.
હમકો બીહાલબર તુમ્હે બીનાં પસનદ,
આકે તુમપર હરતરફસે દીલ ગયા;
વકત મરગ આયા જો વો સદ મરહબા,
સેહલ કરકે નઝઅકો મુશકીલ ગયા;
લાખ દીલમેં લેકે આયાથા જલાલ,
ફીરભી બઝમેં યારસે બેદીલગયા.

ગઝલે વફા.

બને સરતાજ નબીયાં કે વો શાહે અમબીયા હોકર,
દીખાઇ શાને મહબુબી હબીબે કીબરીયા હોકર:
શબે અસરા અજબ જલવે દીખાએ આને જાને મેં,
ચલે મહબુબ બનકર આએ વો નુરે ખુદા હોકર.
જમાલે પાકને તરી કીયાં આલમકી રોશનુકીં,
કભી શમસુદ દુહા બનકર કભી બદરુદ દુજા હોકર;
નીકલતે તુફ તુ ફાંશે ન આદમ મોજે હંસીયાંસે,
શહે દીને નીકાલા શાફએ રોઝે જઝા હોકર.
રેહે ખાલીકમે ખલકત ભુલી ભટકી કયસી ફીરતીથી,
મોહમદને બતાઇ રાહ ખીઝરે રેહનુમા હોકર;
મેરા દીલ ઇશ્કે અહમદમેં તડપતાહી રહે યારબ,
મુજેહ આરામ દેતાહે યે દરદે દીલ દવા હોકર.
વફા હુરેં બલાએં લે અજબ ક્યા આકે જન્નતસે,
જો નીકલે જાન અપની ઉનકે રવઝેપર ફીદા હોકર;

ગઝલે ઇસહાક.

મેં ખુદ મરને કો રાઝીથા રઝાકે હાત ક્યાં આયા,
જલાકર ઇશકને મારા કઝાકે હાત ક્યા આયા.

દીયા થા હુસન ખુબાંકો તો થોડી મેહર ભીદેતા,
બનાંકર સંગદીલ બુતકો ખુદાં કે હાત કયા આયા;
તેરા એહસાંથા અયકાતીલ ન કુછ તન્નમા લગારે હતા,
મેં બીસમીલ રેહ ગયા તેગે અદાકે હાત કયા આયા;
અગર કુસહાક કોનુરી બનાં દેતા તો એહસાં થા,
બનાંકર ખાંકકા પુતલા ખુદાકે હાત કયા આયા.

ગઝલે વફા.

ઝમીં તેરી ફલક તેરા મકીં તેરી મકાં તેરા
મકાં હે લામકાં તેરા નશાં હય બે નશાં તેરા;
અયાંભી તું નીહાંભી તું યહાંભી તું વહાંભી તું,
મગર કોતા નીગાહોં કો નહી મીલતા નશાં તેરા.
તેરી યકતાઇ પર હય કુલ હુવલ્લાહો અહદ શાહીદ,
કોઇ હમતા નહી અયકાંર સાજે દોઝહાં તેરા;
અદાએ શુકર વાજીબ હે કરે હરનુ ઝબાં હોકર,
ઝમા જગતક હે મુમેં શુકર હો વીરદે ઝબાં તેરા.
અલસતો જબ કહાં તુને કહા કાલુ બલા મયને,
યે થા ઇકબાલ મેરા વા સવાલે ઇમતેહાં તેરા;
રગે ગરદન સે હય નઝદીક ફીર કયુ દુર હય હમસે,
કલામેં પાકમેં હે નહનો અકરબ ખુદ બયાં તેરા.
નઝર હય આપ અલ્લાતક નતુપર એહલે ઇસીયાંકી,
નહી માયુસ રહમતસે વફાએ ખસતા જાં તેરા;

ગઝલે એજાઝ.

યે ચાહ યે ઉલફત યે મઝા ઓર હી કુછ હયે,
યાદે રૂખે મહબુબે ખુદા ઓર હી કુછ હયે;
કવનેનકે જલવેકી ઝીયા ઓર હી કુછ હયે,
નુરે રૂહે લવલા કલમા ઓર હી કુછ હય;
ઝાનુપે હયે સરગશમેં મઝા ઓર હી કુછ હયે,
ઉસ હુસ્કે દામાનકી હવા ઓર હી કુછ હયે;

દમભરમેં બહલ જાતી હે વેહ શીદ્દી તબીયત,
સેહરાએ મદીનેકી હવા ઓર હી કુછ હયે;
કુછ રકહી નહી આલો રસુલાબાકી મોહબ્બત,
અય સલ્લે અલા સલ્લે અલા ઓર હી કુછ હયે;
હર શબકો પડા કરતાહું મેં સુરએ વલલેલ,
યે વીરદ પએ રદદે બલા ઓર હી કુછ હયે;
એજાઝ અભી હઝરતે વાઈઝ નહી વાકીફ,
ઉલફતમેં મોહમદકી મઝા ઓર હી કુછ હયે;

ગઝલે ઇનાંયત.

ઇનાંયતકી નઝર રખનાં કે હમ નાંઝોંકે પાલે હુએં,
ખુદા રખખે તુમી તુમહો હઝારોં માર ડાલે હુએં;
જીગરમેં ટેસહે દીલમેં ખટકહે લબપે નાંલે હુએં,
અગર દીલમેં જલનહે સીનેમેં ભીગમકે છાલે હુએં;
બીગડ કર ગાલીયાં દેતેહુએં ઓરમેં ચુપકા સુનતા હું,
મેરે કાબુમેં વો દો ચાર દીનમેં આને વાલે હુએં;
નમક છીડકેં તોડીદકેં ચુટકીયાં ભરભરકે લેતે હુએં,
હમારે ઝખમેં દીલ અગતો નમકદાં હોને વાલે હુએં;
ઇનાંયત જાન મસજીદમેં કરો માબુદસે મીનનત,
વોહુસ્ન કરદે તેરી મુરાદીન કે તેરે લબપે નાંયે હુએં;

ગઝલે નાંમાલુમ.

દીલે મુઝતરકા ઓ કાતીલ તડપનાં હમભી દેખેંગે,
તેરે બીસમીલકા ઓ કાતીલ તડપનાં હમભી દેખેંગે;
બોહોત દુસ્વાર હે રાહે ખુદા તુમખેલ સમઝેહો,
ન કેહનાં ફીર કભી મુસાકે જલવા હમભી દેખેંગે;
તુમ્હે ગેરોં સે ઉલફત હયે મેરી સુરત સે નફરત હયે,
નીભાહેંગે કહાંતક ગેર અછછા હમભી દેખેંગે;
મુજેહ આતે હુવે દેખા તો પરદા કરલીયા તુમને,
રકીબોંસે રહેગા જબયે પરદા હમભી દેખેંગે;

લીયે શમશીરે ખુરરાં આજવો મકતલમેં આતે હુએં,
ખલાસે જાન જાએગી તમાશા હુમભી દેખેંગે.

ગઝલે અકબર.

ગએ દોનો જહાંન નઝરસે ગુઝર તેરી શાનકા કોઇ બશર ન મીલા,
તેરી હરજગેહ દેખી નીરાલીફબન તેરા ભેદ કીસીકો મગર ન મીલા;
તેરા ચરચા જહાંકી ઝબાંનોંપે હયે તેરા શોર ઝમાંનેકે કાંનોંમે હયે,
મગર આંખોંસે દેખાતો પરદાનશીં કહી તુ ન મીલા તેરા ઘર ન મીલા.
કોઇ જલવએ તુરપે ગશમેં પડા કોઇ સીદરાપે ચલનેસે આરીહુવા,
ગઇ અકલે રસા તો ખબર ન મીલી ઉડા તાઇરે ફીકર તો પરન મીલા;
મેરે મીલનેસે હોતા હયે ચોંબજબીં તેરે મીલને ન મીલનેકા શીકવા નહીં,
જો ગીલાહયે તો ખાલીક હયે યે ગીલા મુજેહ તેરા સાહાયે જીગર ન મીલા.
કોઇ મીલનેકા તેરે નશાંન ભી હયે કોઇ રેહનેકા તેરે મકાન ભી હયે;
તુજેહ દેખા ઇધરતો ઇધર ન મીલા તુજેહ ઢુંડા ઉધર તો ઉધર ન મીલા,
મેં ખુદા જાનેકીસપર હુવા હું ફીદા મેરે હોશો હવાસ નહીં હયેં બજા;
પરે હટ તુ પરીમેરે પાસન આ ચલચોર તુ મુજસે નઝર ન મીલા,
કહી દસતે સવાલ દરાઝ નહો કીસી ઓરપેયું મુજેહ નાંઝ નહીં;
કોઇ તુજસા ગરીબ નવાઝ નહીં તેરે દરકે સીવા કોઇ દર ન મીલા,
મેં હમેશા અસીરે અલમહી રહા મેરે દીલમે સદા તેરા ગમહી રહા;
મેરા નખલે ઉમીદ કલમ હી રહા મેરે રોનેકા કોઇ સમર ન મીલા,
ઇસીફીકરમેં ગુઝરે દીન અકબર ઇસી ગમમેં ગીને તારે શબભર,
કીયા જીસને ઇશારે સે ટુકડે કમર કભી હમસે વો રશકે કમર નમીલા.

ગઝલે વફા

તેરે ગમસે હો જો બેકલ ઉસે કલસે કલ ન આએ,
કરે તુ જો કલ કાવાદા તો યકી હયે કલ ન આએ;
ઝરા થા મલું જીગર કો અભી ઉઠકે તુમ ન જાઓ,
મેરે સીનેસે તડપકર કહી દીલ નીકલ ન આએ.

તેરી બે કશશીયોં કા હુયે મઝા તો જાણકે અયદીલ,
મેરી તરહ વો ભી તડપે કીશી તરહ કલ ન આએ.
લીયા જોગ જીસકે કારન મેં ફીરૂં હું મારા બન બન,
મેરે ગમમે બનકે જોગન કહી વો નીકલ ન આએ;
દીલે નાંમુરાદ અપનાં રહામીસલે બેદે મજનુ,
મેરી શાખે બે સમરમેં કભી ફુલફલ ન આએ.
મેરે દીલમેં દરદે જાનાં રહે અય વફા હમેંશા,
જો જીયું તો ગમસે તડપું જો મરૂં તો કલ ન આએ;

ગઝલે તાહીર.

વો બુતહે કોનસા જો ઉસકા મઝહર હો નહી સકતા.
મેં ઉસકા દેખને વાલા હું કાફીર હો નહી સકતા,
છલાવા હો પરીહો હુરહો ગીલમાન હો કયા હો;
કે દુનયાંમે તુમ્હારા કોઇ હમસર હો નહી સકતા,
ઘટાએ કદર દીલકી યા મીટા દો આબરૂ દીલકી.
યે આઇનાં કીસી સુરતસે પથથર હો નહી સકતા,
ન મરતા હું તો મરજાઉ મરે બાલી જોયે કે હદો;
કે એસા જાંબલબ બીમાર જાંબર હો નહી સકતા,
લબે મોઅજઝનુંમાં કયું ખતકે આને સે હુયે આઝુરદા.
કીતાબ તેરી નહો જીસપર પયમબર હો નહી સકતા,
અભી મીલજાતએ યારબ દાદે બે દાદે બુતાં મુજકો;
કે મુજસે મુનતીઆરે રોઝે મેહશર હો નહી સકતા,
ફકત ગેસુ છુવે હુએં બેડીયાં મુજકો ન પેહનાવો.
સઝાવારે સઝા મેં ઇસ ખતાપર હો નહી સકતા,
દીરહમ દાગે જીગર કે કયાં હુએં યે નગદે વફા કયાહે;
ફકીરે હુસન દોનોં સે તવંગર હો નહી સકતા,
ગુલામેં દરગહે ખતમે રૂસુલ હમભી તો હુએં તાહીર.
હમારા ખાતીમા બીલ ખેર કયું કર હો નહી સકતા.

ગઝલે સોહેલ.

યું તો એહુંકે કીસીકા ભી પતા મીલતા નહીં;
યે મીસલ સચ હયે કે ઘર બયઠે ખુદા મીલતા નહી,
બનદા પરવર ઇસત જાહીલકા ઠીકાના કુછ તો હો.
મુદદ તૈં ગુઝરીં હમારા મુદ હુઆ મીલતા નહી,
મરમીટે હમજી તેઝ અયસે કીસીકી રાહમેં;
કે નશાં મરકદકા ભી બ.દ અઝફના મીલતા નહી,
દેરમેં મસજીદમેં કાબે મેં કલીસા મેં કહી.
હાય ઉસ છુપ જાને વાલેકા પતા મીલતા નહી,
એક ન એક ગુલરૂ બગલમે ચાહીયે મુજરીનદકે;
મય કસીકા વરનાં અય સાકી મઝા મીલના નહી.
જીગહલ નેકી કોઇ સુરત નઝર આતી નહીં,
દીનતો કયા અબરાત ભી વો મેહલીકા મીલતા નહી;
ગમકા પુતલા હમકો ઇસ ગમને બનાંયા હયે સોહેલ,
કોઇ ઝાલીમ હમસે રૂઠા હયે કે યા મીલતા નહી.

ગઝલે વફા.

ઢાલકર નુરકે સાંચે મેં સરા પાતેરા,
આપ નકકાશે અઝલ હો ગયા શયદા તેરા;
સદકે હો હોકે કહા સહ્ને અસા સહ્ને અલા,
હુરો ગીલમાં ને જો દેખા રૂખે ઝેબા તેરા.
ખાકે ગશ એહલે નઝર ગીરગએ મુસાકી તરેહ,
જલવએ હુસને ખુદા દરજો ચમકા તેરા;
અકસ ઉસકાહો કોઇ જીસકા જહાંમે હોનઝીર,
તુહયે બે મીસલ ન થા ઇસલીયે સાયા તેરા.
તાજ ચમકેગા શફા અતકા સરે અકદસપર
અમબીયા હશરમેં દેખેંગે તમાશા તેરા,
સલતનત દોનોં જહાંકી તેરે કબઝેમેં હુઇ;
ફરશ કયા શયહયે ગયા અરશપે ઝીનડા તેરા,

અશ હુદો અનનાં મોહુમમદકી અઝાં મેં હુયે સદા.
પનજ ગાનાં યે બજા કરતા હુયે ડંકકા તેરા,
મરતે દમ નીકલે તો ઇસ તરેહુ મેરા દમ નીકલે.
દીલમેં હો નામે ખુદા લબપે હો કલમા તેરા,
ગરમીયે રોઝે કયામત સે વફા કો કયા ગમ;
સરપે અય અબરે કરમ હોવેગા સાયા તેરા,

ગઝલે બીસમીલ.

દુર હોવેં દીલસે અરમાંયે તો મુમકી નહી નહી,
હોં ન જન્નતમેં મુસલમાંયે તો મુમકી નહી નહી;
યે તમન્નાં તો મુબારીક હઝરતે વાઇઝ કો હો,
મેં રખું હુરોંકા અરમાં યે તો મુમકી નહી નહી;
કીબલએ દીં કાબએ ઇમાં તો હુએં મવલા મેરે,
બુતકો જાનું દીનો ઇમાંયે તો મુમકી નહી નહી;
મેરે દરદે એકસીકે તો મસીહા આપહુએં,
ગેર સે હો મેરા દરમાં યેતો મુમકી નહી નહી;
નાં ઉમેદી ઉનકે બનદોંસે તો કો સોં દુર હુયે,
મેં રહું બીસમીલપુર અરમાંયે તો મુમકી નહી નહી;

ગઝલે રસા.

સેર ફુલોંકી કરો દીલકે બહુલનેકે લીયે,
મેરી તુરબતપે ચલે આવ ટહલને કે લીયે;
અભી કમસીનહો મેરે કતલકા રખ્ખો મેઝકુર,
ઓર તો હાતમેં હો તેગ સંભલનેકે લીયે;
અયદીલ ખુશુદા આનાં હો તો જલદ આંખમેં આ,
અશ્ક ઠેહુરે હુએં તેરે સાથ નીકલનેકે લીયે;
ઢુંડનેકા તેરે કરતા હું બહાનાં દીલસે,
કરવટેં હીજરકી રાતોંમેં બદલનેકે લીયે;
ચરખને ઓર કયામતને ઇસે સીખલીયા,
ઓર અબ ચાલ નીકાલો કોઇ ચલને કે લીયે;

આપકી બઝમકા કયસા હુયે યે ઉલટા દસતુર,
શમઆતો આપ હુએં ઉશ શાક હુએં જલને કે લીયે;
દેખીયે દેખીયે ફીર આપ ચલે જાતે હુએં,
અબન કહીયેગા મેરે દીલસે સંભલને કે લીયે;
બેશુના હોંકા કીયા ખુ'તા પડા અયસા સબર,
તેગ મોહતાજ હુઇ ગેરકી ચલને કે લીયે;
વો ભી કમસીનહુએં અભી દીલભીરસા હુયે નાંદાન,
એકસે એક ઓયાદા હુયે મચલને કે લીયે;

ગઝલે અઝીઝ.

હમ અપને દીલપે નહી દાગ ખાએ બયઠે હુએં,
કબા વો ફુલોંકી હમકો પીનહાએ બયઠેહુએં;
નહીહે સફહુએ હસતીપે અપની હસતી કુછ,
સમજકે હુરફે ગલત હમ મીટાએ બયઠેહુએ,
દીયા હે પીરે તરીકતને ખુબહી છીંટા:
કે અપને આપકો ભી હમ ભુલાએ બયઠે હુએં,
ગઝબ હે કેહુરેહ લયલા વશોંકી ઉલફતમેં:
હમ અપને આપકો મજનું બનાએ બયઠેહુએં,
જબ્યે હમારી નીગાહોં મે હુરે જનનત કયા:
વો મીસલે સુરમા નઝરમેં સમાએ બયઠે હુએં;
બરંગગે નકશે કદેપા તુમ્હારે કુચે મેં,
હમ અપને દરદે જીગરકે બીઠાએ બયઠે હુએં;
યે પુતલીયાં નહી બેવજહ ખેલતી હુએં અઝીઝ,
વો નુરબનકે નીગાહોંમે આએ બયઠે હુએં;

ગઝલે મુઝતર.

મેંવો કલબે મુઝતરીબ હું જીસે કલસે કલન આએ,
વો નીહાલે બેસમર હું જો ફલું તો ફલન આએ;
મુજેહ જોશએ જીનુંમે જો ખીયાલહે તો યેહે,
મેરા હાલે ઝાર સુનકર કહી વો નીકલ ન આએ;

વો મજાઝે ઇશ્ક ક્યા હે કે જો એકહી તરફ્હો,
મેરી જાં મઝાતો જબહે કે તુજેહ ભીકલ ન આએ;
નમરો બુતોંપે મુઝતર કેયે બુતહ્યેં ચનદ રોઝ,
તુમ ઉસી ખુદા કો પુંજો કે જીસે અજલ ન આએ.

ગઝલે અમીર.

તુમીકો જાનાં તુમીકો સમઝે તમામ આલમસે તંગ હોકર,
દુઇકા વેહદતમે દખલ કયસા રહે હુમેશાં કનંગ હોકર;
નીહાંથા આનાકે હો નઝાહીર અયાંથા જાનાં કે સબહો માહીર,
વો દીલમે આએ ઉમંગ હોકર ગએ તો ચેહરેકા રંગ હોકર.
બોહોત ફ્રંગગી બચોંકી સોહબતકા શોક અય હાજીયો હે તુમકો,
હરમકો તુમ સીધી રાહ જાઓ હમ આ રહેંગે ફ્રંગ હોકર;
ગયા વો મોસમ કુશાદગીકા કે ગુનચા હોતાથા હાતમે ગુલ,
વો ફસલ હે અબ અગરચે મુંધુ તો ફુલ ગુનચાહો તંગહોકર.
અદાતો દેખો કે વકત ઝીનત હરએક રૂખ બદનકા ઉસકે,
ગુબારગે જામે મીસલે નસ્તર ઉભરોપે બયઠા ખદંગ હોકર;
ઠહર ગયા હે હમારે દીલમે હઝાર માનનતસે દરદે ઉલફત,
મગર યે ડર હે કે ઉડ ન જાએ મકાંકી તંગગીસે તંગહોકર.
હુવેથે હીનદુ બચોંકે આશીક શહીદ હોનેકો કયા ખબરથી,
ન જાનતેથે કે ખુંહ મારા ઉડેગા હોલીકા રંગહોકર;
ગઝબહે ઇનસાફમે મુસીબત કરે જો ઇનસાફસે અવફાહે,
કે દેખો ચકકીકે પાટ કયસે બહમ હુએ ગરદીશમે સંગ હોકર;
જવાબે ખત વો ઉધરસે આયા કે દીલ હુઆ અબ અમીર ઝખમી,
હવાકી સુરત ગયા કબુતર પ્રીશ વહાંસે ખદંગ હોકર.

ગઝલે અસર.

બુતો શાનોંપે ઝુલફોકા બનાનાં કીસસે સીખેહો,
યે દોનોં હાતમે કાલે બીલાનાં કીસસે સીખેહો;
મેરે મેહમાં તેરે કુરબાં ઝરા ઇતના તો બતલાદો,
અદાસે ચશમકે પરદેમેં આનાં કીસસે સીખેહો.

યે આદત છોડદો અપની જફાએ માર ડાલેગી
મેરી જાં ગેરકે ઘર આના જાના કીસસે સીખેહો.
નશાંને ફખરહે ઠોકરસે કયું પામાલ કરતે હો,
હમારે નકશે હસતીકો મીટાંનાં કીસસે સીખેહો;
હમારે સામને ગેરો કે પાસ આનાં હે ઓર જાનાં;
અસર ઇસતરહકી બાતેં બનાંનાં કીસસે સીખેહો.

ગઝલે નાંમાલુમ.

તેરી ઉલફતમેં મરમીટનાં શહાદત ઇસકો કેહતે હુએં,
તેરે કુચેમે હોનાં દફન જનનત ઇસકો કેહતે હુએં;
તુજીકો દેખનાં તેરીહી સુનના તુજમે ગુમ હોના,
હકીકત મારેફત એહલે તરીકત ઇસકો કેહતે હુએં.
રહા મુજમે બશીકલે રૂહ પર સુરત ન દીખલાઇ,
ઇસે કેહતે હુએ ગેરીયત મહશાન ઇસકો કેહતે હુએં;
ફગાનાં સરકો તેરી રાહમે ઓર ઉફ નહી કરના,
લબાંસે કુછ નહો શીકવા લીયાકત ઇસકો કેહતે હુએં.
બનાંયા મુશરીકોંકો આશીકે તવહીદ એક દમમે,
કસે શાને નુબુવત ઓર રીસાલત ઇસકો કેહતે હુએં,
ઇધર અયમા હુવા શેહકા ઉધર બાખશા ગએ આસી,
શફાઆત ઇસકો કેહતે હુએ વીલાયત ઇસકો કેહતે હુએં,
બહા ખું દસતે મજનુંસે અગરચી ફસદ લયલાને.
ફનાહે નામ ઇસકા ઓર નીસબત ઇસકો કેહતે હુએં,
વીલાયત ઇમતેહાંને દોસ્તમે સાબીત કદમ રેહનાં,
બલાઓંસે ન ઘબરાનાં વીલાયત ઇસકો કેહતેહુએ;
સગે દરગાહે ચીશતી મુજકો હક કરદે તુ શાહોંસે,
કહું દુનયાં કે કુત્તો બાદશાહત ઇસકો કેહતેહુએં.

ગઝલે અઝીઝ.

રકીબોંકી નઝરહો જાયગી નીકલો નયું ઘરસે,
સંભાલો અપનાં આંચલ તુમ દુપટ્ટા ઓઢલો સરસે;

લગાયા દીદઓ દાનીસતા દીલ ઉસકીનાં પરવરસે,
શીકાયત રનજકી હુમ કર નહી સકતે મુકદ્દરસે.
ન જાશુંગા જગાએભી અગરમે સુરે મેહશરસે,
કયામત ભી ઉઠા સકતી નહી મુજકો તેરે દરસે;
જો સચપુછો તો હેયે કદર અકૂબાઈ મોહબ્બતકી,
હુસીનાંને જહાં આરાસતા હોતે હુએં. જેવરસે.
કીસીકો ઢુંડ તે ફીરતે હુએં હુમ મયદાંને મેહશરમે
કીસીકા ઇશતીયા કે દીદલાયાહે હુમે ઘરસે;
સમજ નકશે કદમ યા મુજકો તુ દેહલીઝકા પથથર
ન ઉઠહુંગા ન ઉઠહુંગા ન ઉઠહુંગા તેરે દરસે.
દહાંને ઝખમ સીનેમે કુલાકુલાહે મીસલે ગુલ,
ચમન સીંચા ગયા હે યે મેરે કાતીલકે ખનજરસે;
મઝા જબથા સુવાલે વસલપર ઇંકરાર કર લેતે,
હમારા કામ ઇતનાંભી ન નીકલા બનદા પરવરસે.
કુછ અયસે મેહવહુએં હુમ રૂબરૂ આઇનાં રૂયોં કે,
અઝીઝ એક ટીકટીકી બાંધે હુવે બયઠે હુએં શશાદરસે ;

ગઝલે નામાલુમ.

મનસુરકે પરદેમે ખુદા બોલ રહા હયે,
ખુદ રાઝ અનલ હકકો વોહી ખોલ રહા હયે;
શબનમ સે જો હરગુનચા ગીરાહ ખોલ રહા હયે,
યે ઇતર મોહમ્મદકે લીયે તોલ રહા હયે.
પડ પડકે ઇસે ખુલદમેં જાતે હુએં મુસલમાં,
કલમા તેરા ફીરદોસકે દર ખોલ રહા હયે,
જબ હુસનકા સોદા હુવા બાઝારે અઝલમેં,
કીમત હુઇ યુસુફકી ગોહર મોલ રહા હયે.
લબ બનદ હુએં એહમદકે ભી કયા નામ હે મીઠા;
યે મીમનો મીસરીકી ડલી ઘોલ રહા હયે.

ગઝલે અઝીઝ.

જુસતજુમેં તેરી ગુમ હોકે ઉધર તક પોંહચે,
હમકો અપની ન ખબર હો કે કીધર તક પોંહચે;
તુજસે મીલનાંથા જો અય સાકીયે ઇશ્કાં હમકો,
ગીરતે પડતે તેરે મયખાને કે દર તક પોંહચે.
લુતફ તો જબ થા કે ખુલ ખુલ કે પડે પાઉં પર,
ખાક પહોંચે તેરે ગેસુ જો કમર તક પોંહચે;
તેરી ઉલફતમેં નફી હોકે હુવે જો ઇસ બાત,
ગેર મુમકીનહે ઉનેહ કોઇ ઝરર તક પોંહચે;
દેખનેકો તુજેહ દીવારે અનાંસીર તોડી,
ખુદકો જબ ખોયા તો ફીર હમ તેરે દરતક પોંહચે;
નહનોં અકરબ ભી કહે ઓર છીપે ભી હમસે.
દેખને વાલેકી ક્યા ખાક નઝર તક પોંહચે,
હે નઝર વો જો રહે દીલમેં મેરે બરસોં તક;
હે વોહી તીર જો રેહ રેહકે જીગર તક પોંહચે,
જામ તવહીદ કા વો દેદે હમેં અય સાકી;
યે નહીં હોશ કહાં આગે કીધર તક પોંહચે,
હે અસર વો જો રહે બાબે ઇજાબત પે અઝીઝ;
વો દુઆ ખુબ હે જો બાબે અસર તક પોંહચે.

ઇસ્તેહાર.

બફઝલુહુતઆલા યે તીજારતી કારખાનાં તીન સાલસે કામીયાબીકે સાથ તરક્કી કર રહા હયે ઇસમેં ઉલુમ ઓર ફનુનકી તમામ અરબી ફારસી ઉરદુ હીનદી ગુજરાતી બમબઇ લખનઉ કાનપુર વગેરા વગેરા નામી ગીરામી મતબોકી કીતાબેંકા ઓર નાંવલોંકા બોહોત બડાઝખીરા ફરોખ્ત કે લીયે મોજુદ રેહતાહે ઓર ખરીદારોંકો બોહોત કીફાયતસે તમામ મતબોંકી ખુશખત કીતાબેં રવાનેકી જાતીહયેં ઉમ્મીદહયે કે તમામ મોઅઝીઝ ખરીદાર હમસે બતોર નમુનાં થોડા સા માલ તલબ ફરમાકર હમારે કોલકી તસદીક કરલે મગર અપના નામ ઓર મુકામ ડાગખાનાં રેલ ઇસ્ટેશન વગેરા ખુશખત તેહરીર ફરમાયેં ઇંનશા અલ્લા તામીલે હુકમમેં દેર નહોગી તમામ દરખાસ્ત જીલકે નાંચે પતેપર આના ચાહીયે.

મુનશી મોહમદ અબદુલ મજીદ અબદુલ અઝીઝ કુતુબ ફરોશ.

પાનકોરનાકા પર દુકાન જનાબ મુ:મોહમ્મદ ગુલામ રસુલ

મેવા ફરોસ.

અહમદઆબાદ.

ઇશ્તેહાર.

બીક જાતે હુએં હમ આપ મતાએ સુખનકે સાથ,
લેકીન ગુબારે તબએ ખરીદાર દેખકર.

જનાબે મન આપને યું તો બોહોતસે ઇશ્તેહાર દેખે હોંગે મગર ઇસ છોટેસે ઇશ્તેહારકી ચંનદ સતરેં ઇનસાફી અયનકસે બગૈર મુલાહેઝા ફરમાઇએ આપકો બોહોત કાએદા હોગા અચ્છે નાંઝરીન યે વોહી મેવેકી પુરાની દુકાન હયે જો કઇ સાલસે અપની ખુશ મોઆમલેગી ઓર દેયાનતદારીસે આજ તક બરાબર તરક્કી કરતી જાતી હયે જીસમે આપકી દીમાગી ઓર જીસમી કુવતો ફરહતકે લીયે હિંદુસ્તાનકે તમામ નામીગીરામી શેહરોંસે તાઝે ઓર સુખે હુવે મેવે આલાદરજેકે બહોત બડે ઝખીરેકે સાથ ફરોખ્તકે લીએ હરવક્ત મોજુદ રખ્ખે જાતે હુએં અલાવા ઇનચીઝોંકે તમામ શરબત ઓર મુરબ્બે ગુલકંદ ઓર શીરકા ગનનેકા ઓર અંગુરકા બોહોત ઉમદા જીસકે લીયે અંગુર ખાસ પંજાબ ઓર કાબુલસે મંગવાએ જાતે હુએં ઓર ચટની હરએક ચીઝકી બહોતહી લઝીઝ ઓર ફાએદેમન્દ જો બડે બડે નામીચુંનાની હકીમોંકે મશવીરેસે બનાઇ હુયે ઇસ ચટનીકે ઇસ્તેમાલસે ઝોફ દરદ નકાહત વગેરા ને સતનાબુદ હો જાતે હુયે મા સીવા ઇસકે ઇતર બોહોત નાયાબ ઓર બોહોતહી અચ્છે કમ ખરચવાલા નશી ઓર ઝાફરાન ખાલીસ ખુશબોદાર ઓર ગુલાબ ઓર કેવડેકા પાની આલાદરજેકા ઓર તેલ સનદલકા ઓર આંવલેકા ઓર દુસરે તમામ તેલ તૈયાર મીલ સકતે હુયે આમદા મુરબ્બા ઓર ચટનીભી જીસ ચીઝકી આપ ચાહએં મીલ સકતી હયે વેસેહી બાદામ કીશમીશ અનજીર વગેરા વગેરા ગરઝ આપકી ફરહતકે લીયે તમામ ચીઝેં મોજુદ હુએં.

હમારી દુકાનપર હરએક ચીઝ ઉમદા ઓર અરઝાં મીલ સકતી હય ઇતની અરઝાં ઓર ઉમદા ચીઝ આપકો શાયદો બાયદ ઓર કોઇ દુકાનસે દસતે યા બંદા બાહિરવાલોંકે આડરકી તામીલ બહોત જલ્દ ઓર સચહુતકે સાથ હોતી હય એઠ વજા ઝરૂર આપ હમારી દુકાનકી કોઇ ચીઝ ખરીદ ફરમાઇયે ઓર હમારી દયાનતદારીકો આઝમાઇયે આપકો હમારે ઇશ્તેહારકે ઝુઠ સચકા હાલ ખુદબખુદ આઇનાં હો જાયગા.

નુરમોહમ્મદ ગુલામરસુલ ફ્રુટ મરચન્ટ

પાનકોરના નાકા—અહમદઆબાદ.